

Samen naar een hoger niveau.

Audit *à la Crowe*

Accountantsverslag
Gemeente Gemert-Bakel

5 juni 2025
Eindhoven

Aanbiedingsbrief

Gemeente Gemert-Bakel
t.a.v. gemeenteraad
Ridderplein 1
5421 CV Gemert

Eindhoven, 5 juni 2025

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2024**

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2024 van de Gemeente Gemert-Bakel.

Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op het aspect getrouwheid. In het kader van onze opdracht hebben wij in november 2024 een interim controle uitgevoerd. De bevindingen hieruit zijn reeds in een separate board letter gerapporteerd.

Aansluitend zijn wij in april 2025 gestart met de jaareindecontrole die wij onlangs hebben afgerond. De jaareindecontrole is gericht op het vormen van een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording) in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving en het vastgestelde normenkader.

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening 2024.

Wij hebben dit verslag in concept besproken met de ambtelijke organisatie en de verantwoordelijk wethouder. Wij zullen dit verslag toelichten aan de commissie financiën & bestuur.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid. Wij danken de medewerkers van de gemeente Gemert-Bakel voor de plezierige en constructieve samenwerking.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

T.M.M. van Lierop RA MSc
Extern accountant

M.H.J. van Heeswijk RA MSc
Manager

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	4
2. Ons oordeel	7
3. Bevindingen jaarrekening 2024	
1. Rechtmatigheid	10
2. Grondexploitaties	13
5. Voorzieningen groot onderhoud	15
6. Jeugdhulp en Wmo	17
7. Overige bevindingen	18

4. Overige aspecten	20
5. Bijlages	
1. Tabel fouten en onzekerheden SiSa	22
2. Tabel fouten en onzekerheden TOZO	24
<i>Totaal aantal pagina's</i>	26

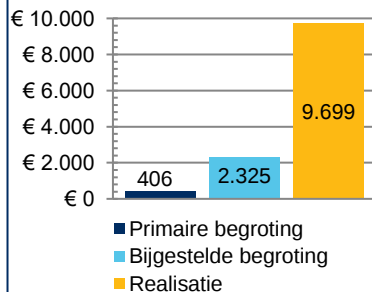
1. Samenvatting – oordeel

Ons oordeel				
Onderwerp	Goedkeurend	Afkeurend	Anders	Toelichting
Getrouw beeld		-	-	De jaarrekening 2024 geeft een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van de activa en passiva per 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Onderwerp	Geen bevindingen	Wel bevindingen	Anders	Toelichting
Rechtmatigheids-verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiële rechtmatigheid en is opgesteld in overeenstemming met de kadernota rechtmatigheid en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat binnen de WNT normen is gehandeld en dat de WNT-verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen .
SiSa bijlage		-	-	Wij hebben de SiSa-bijlage zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024. Op grond hiervan melden wij dat geen fouten en/of onzekerheden zijn geconstateerd boven de voor de SiSa geldende rapporteringstoleranties.

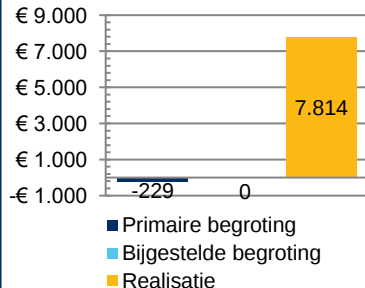
1. Samenvatting – financiële analyse

Financiële analyse 2024

Resultaat vóór mutatie reserves in k€

Resultaat na mutatie reserves in k€

Het gerealiseerde **resultaat vóór mutatie reserves** (saldo baten en lasten) bedraagt € 9,7 mln positief, wat een additioneel voordeel ten opzichte van de begroting van € 7,4 mln betreft. Van dit additioneel voordeel wordt € 1,9 mln verwerkt via de reserves.

Het **resultaat na mutatie reserves** bedraagt € 7,8 mln positief en is voor dit bedrag positiever dan de begroting. Bij alle programma's zijn per saldo minder lasten gerealiseerd. De belangrijkste afwijkingen betreffen:

- Extra baten opvang vluchtelingen Oekraïne en crisis noodopvang € 3.109.000 (Algemene zaken)
- Voordeel kapitaallasten € 835.000 (meerdere programma's)
- Voordeel december circulaire € 498.000 (algemene dekkingsmiddelen)
- Voorziening pensioen -/- € 496.000 (Algemene zaken)
- Overige (per saldo) voordelen € 3.867.000 (diverse programma's)

In de resultaat analyse valt ons het volgende op:

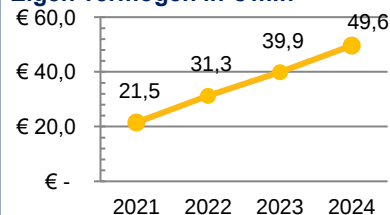
- er is vooral sprake van **incidentele voordelen**, de grootste hangen samen met de Oekraïne gelden.
- een belangrijk aandeel in het positieve resultaat was reeds eerder in het jaar bekend en heeft niet geleid tot een **begrotingswijziging** (bijvoorbeeld voordeel Oekraïne gelden, kapitaallasten en overige voordelen) of heeft te maken met een voorzichtige manier van begroten (het niet begroten van baten uit SiSa regelingen).
- een deel van het resultaat wordt veroorzaakt door vertraging in de **uitvoering van projecten en incidentele budgetten**. Wij adviseren om het ambitieniveau en de mate waarin projecten kunnen worden gerealiseerd goed op elkaar af te stemmen en budgetten pas in de begroting te boeken als daar concrete uitvoeringsplannen aan ten grondslag liggen.

De kadernota 2026 is tot en met 2027 sluitend, daarna worden tekorten verwacht. Wij merken op dat er op dit moment nog onzekerheid is rondom de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds. Hierdoor is strak sturen op het begrotingssaldo van belang.

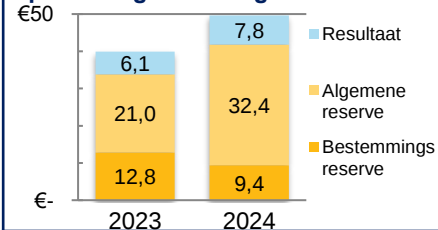
1. Samenvatting – financiële analyse

Financiële analyse 2024

Eigen vermogen in € mln

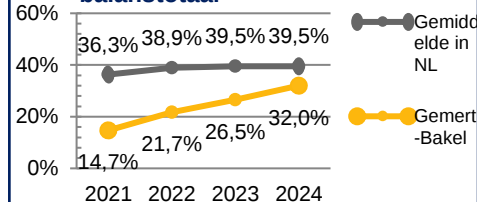
Opbouw eigen vermogen in € mln

Externe financiering in € mln

Solvabiliteit in % van balanstotaal

Het **eigen vermogen** van de gemeente Gemert-Bakel neemt met € 9,7 mln toe naar € 49,6 mln als gevolg van het positieve resultaat voor bestemming. De bestemmingsreserves nemen met € 3,4 mln af. De belangrijkste mutatie betreft de onttrekking van € 4,6 mln aan de reserve overheveling. Wij hebben vastgesteld dat de dotaties en onttrekkingen volgen uit besluitvorming.

De totale **externe financiering** (vast en kortlopend) bedraagt eind 2024 € 68,0 mln. Hiertegenover staan door de gemeente verstrekte langlopende leningen groot € 19,2 mln. De aanwezige liquiditeiten zijn beperkt. Mede gezien de geplande investeringen in de komende jaren benadrukken wij het belang van het monitoren van de liquiditeiten.

De financiële positie van de gemeente laat de afgelopen jaar een verbetering zien, onder andere gemeten naar het kengetal solvabiliteit. De totale **weerstandscapaciteit** van de gemeente bedraagt eind 2024 op basis van de paragraaf weerstandsvermogen € 24,1 mln (2023: € 21,0 mln). Dit is volgens de paragraaf voldoende om de geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's met een benodigd weerstandsvermogen van € 15,5 mln af te dekken.

In de begroting 2025 is een investeringsprogramma opgenomen voor de komende vier jaar van circa € 140,9 mln voor met name onderwijs, wegen en riolering. Hiermee is – voor zover bekend – rekening gehouden in de begroting. Gezien de omvang en daarbij gepaard gaande onzekerheden, vinden wij het belangrijk om de risico's en het effect op de financiële positie inclusief benodigde financiering nauwkeurig te blijven monitoren. In dit kader is met ingang van 2025 in (o.a.) de financiële rapportage een overzicht opgenomen waarin de stand van zaken rondom de investeringen wordt gepresenteerd.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting																
Gehanteerde controle en rapporterings-tolerantie	Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2024 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties, zoals opgenomen in het controleprotocol. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringstolerantie niet overschrijden kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven. <table><tr><th></th><th>Grondslag</th><th>Omvang</th><th>Tolerantie</th></tr><tr><td>Goedkeuringsgrens fouten</td><td>1% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves</td><td>€ 118.035.000</td><td>€ 1.180.000</td></tr><tr><td>Goedkeuringsgrens onzekerheden</td><td>3% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves</td><td>€ 118.035.000</td><td>€ 3.541.000</td></tr><tr><td>Rapporteringsgrens</td><td>10% van de goedkeuringsgrens</td><td>-</td><td>€ 118.000</td></tr></table>		Grondslag	Omvang	Tolerantie	Goedkeuringsgrens fouten	1% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves	€ 118.035.000	€ 1.180.000	Goedkeuringsgrens onzekerheden	3% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves	€ 118.035.000	€ 3.541.000	Rapporteringsgrens	10% van de goedkeuringsgrens	-	€ 118.000
	Grondslag	Omvang	Tolerantie														
Goedkeuringsgrens fouten	1% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves	€ 118.035.000	€ 1.180.000														
Goedkeuringsgrens onzekerheden	3% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves	€ 118.035.000	€ 3.541.000														
Rapporteringsgrens	10% van de goedkeuringsgrens	-	€ 118.000														
Controleverschillen	In de jaarrekening 2024 resteren onderstaande ongecorrigeerde controleverschillen en onzekerheden met betrekking tot de getrouwheid. Omdat het totaal aan controleverschillen onder de toleranties blijft, heeft dit geen effect op ons oordeel. <table><tr><th>Omschrijving</th><th>Omvang fout</th><th>Richting</th><th>Omvang onzekerheid</th><th>Verwijzing</th></tr><tr><td>Vaststellen levering zorg</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 323.000</td><td>3.4</td></tr><tr><td>Totaal getrouwheidsoordeel</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 323.000</td><td></td></tr></table>	Omschrijving	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing	Vaststellen levering zorg	-	-	€ 323.000	3.4	Totaal getrouwheidsoordeel	-	-	€ 323.000		
Omschrijving	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing													
Vaststellen levering zorg	-	-	€ 323.000	3.4													
Totaal getrouwheidsoordeel	-	-	€ 323.000														

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Jaarverslag verenigbaar	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening . De programmaverantwoording hebben wij marginaal getoetst wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke belangrijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording.
Schattingen	De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd. In uw jaarrekening zijn de volgende belangrijke schattingen verwerkt: • De waardering van de grondexploitatie (zie bevinding 3.2); • De waardering van voorzieningen, in het bijzonder voor groot onderhoud gebouwen en wegen (zie bevinding 3.3). • De inschatting van inbaarheid van debiteuren (vorderingen) en de getroffen voorziening voor oninbaarheid.
Interne beheersing	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen significante tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd. In onze management letter hebben wij enkele aandachtspunten opgenomen voor de verdere verbetering van processen die met name toezien op het inkoopproces en de invulling van de verbijzonderde interne controle functie in relatie tot de rechtmatigheidsverantwoording. Wij constateren dat hiervoor in de organisatie aandacht is.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Verbonden partijen	In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen aan verbonden partijen verwerkt. De (op basis van de financiële impact en risicoprofiel) belangrijkste verbonden partijen betreffen: • GR Senzer: bijdrage € 14,7 mln (inclusief doorbelasting BUIG- en participatiemiddelen); • GR Blink: bijdrage € 2,9 mln; • GR Peelgemeenten: bijdrage € 2,8 mln; • Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO): bijdrage € 1,8 mln; en • Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB): bijdrage € 1,3 mln. Bovengenoemde bedragen zijn verwerkt op basis van de (concept) jaarcijfers 2024 zoals opgeleverd door de verbonden partij. Wij stemmen in met de huidige verwerking in de jaarrekening. In dit verband wijzen wij u op het volgende: • De kosten voor de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) gaan de komende jaren omhoog. Bovendien is daar beperkt weerstandsvermogen beschikbaar om hogere kosten en risico's op te vangen. Wij adviseren dit goed te monitoren. • De verbonden partijen GR Peelgemeenten en VRBZO houden zelf weerstandsvermogen aan. De risico's die zijn geïdentificeerd worden niet volledig afgedekt door het aanwezige weerstandsvermogen binnen de verbonden partij. Door de gemeente Gemert-Bakel is voor risico's binnen de verbonden partijen binnen de weerstandsparagraaf een bedrag gereserveerd.
SiSa-bijlage	De SiSa-bijlage en bijbehorende stukken dienen door uw organisatie voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. De tabel in de bijlage voor 'fouten en onzekerheden' kunt u gebruiken voor het aanleveren van gegevens aan het CBS.

3.1 Rechtmatigheid

Rechtmatigheid			
Algemeen	Met de rechtmatigheidsverantwoording legt het college B&W verantwoording af over drie aspecten van de financiële rechtmatigheid, met inachtneming van de landelijke kaders (bijvoorbeeld de Kadernota rechtmatigheid) en de gestelde kaders door het bestuur (o.a. de financiële verordening, de controleverordening en de nadere afspraken met de raad van 13 februari 2025). Hierbij is rekening gehouden met een tolerantiegrens van 3% (zijnde € 3.541.000) en een rapporteringsgrens van € 118.000.		
Onze rol	Onze rol als accountant betreft het vaststellen dat eventuele rechtmatigheidsafwijkingen juist en volledig zijn opgenomen en toegelicht, rekening houdend met bovenstaande grenzen. Wij hebben hiervoor de uitkomsten van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) geïnspecteerd en de ingenomen standpunten getoetst.		
Criteria	Het college is van mening dat er onrechtmatigheden zijn begaan in 2024 welke onder de tolerantiegrens van € 3.541.000 blijven. Zie onderstaand de gemelde onrechtmatigheden:		
	Criteria	Gemelde afwijking	Waarvan acceptabel
	Begrotingscriterium	€ 745.000	€ 191.000
	Voorwaardencriterium	€ 64.000	-
	Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	-	-
	Totaal rechtmatigheidsoordeel	€ 809.000	€ 191.000
Onze verklaring	Ons inziens is bovenstaande overzicht tot stand gekomen binnen de spelregels en betreft het een getrouwe beeld. De bijbehorende toelichtingen (vooral de paragraaf bedrijfsvoering) geven het gewenste inzicht. Dit hebben wij meegewogen in het afgeven van het goedkeurend oordeel bij de jaarrekening.		

3.1 Rechtmatigheid (vervolg)

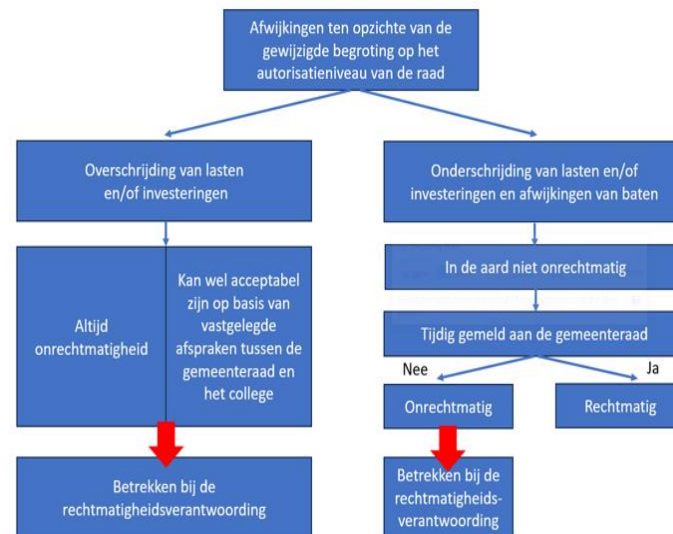
Rechtmatigheid (vervolg)

Begrotings-criterium

Voor dit criterium is aangesloten bij de Kadernota Rechtmatigheid 2024 (zie schema hiernaast) en de financiële verordening. Het college stelt vast dat er sprake is van de volgende begrotingsonrechtmatigheden:

- De overschrijding van € 687.000 op programma 1 Algemene zaken ziet met name op de overschrijding op de voorziening wachtgeld / pensioen voormalig B&W als gevolg van de lage rekenrente. Daarnaast zijn de lasten ICT-samenwerking Laarbeek € 191.000 hoger. Deze overschrijding is acceptabel gezien hier baten (zijnde de bijdrage van gemeente Laarbeek) tegenover staan.
- Een overschrijding van € 58.000 op de investeringskredieten welke met name toeziet op het krediet 'Oevers visvijver Dribbelei'. Dit totaal krediet bedraagt € 230.000 en is met € 44.000 overschreden.
- Het college heeft de onderschrijdingen van de lasten, baten en investeringsbudgetten in de jaarrekening gemeld. Melding van deze afwijkingen bij de jaarrekening is op basis van de afspraken tijdig en daarmee rechtmatig.

Wij zijn het eens met de getrokken conclusies en de opgenomen toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering.

3.1 Rechtmatigheid (vervolg)

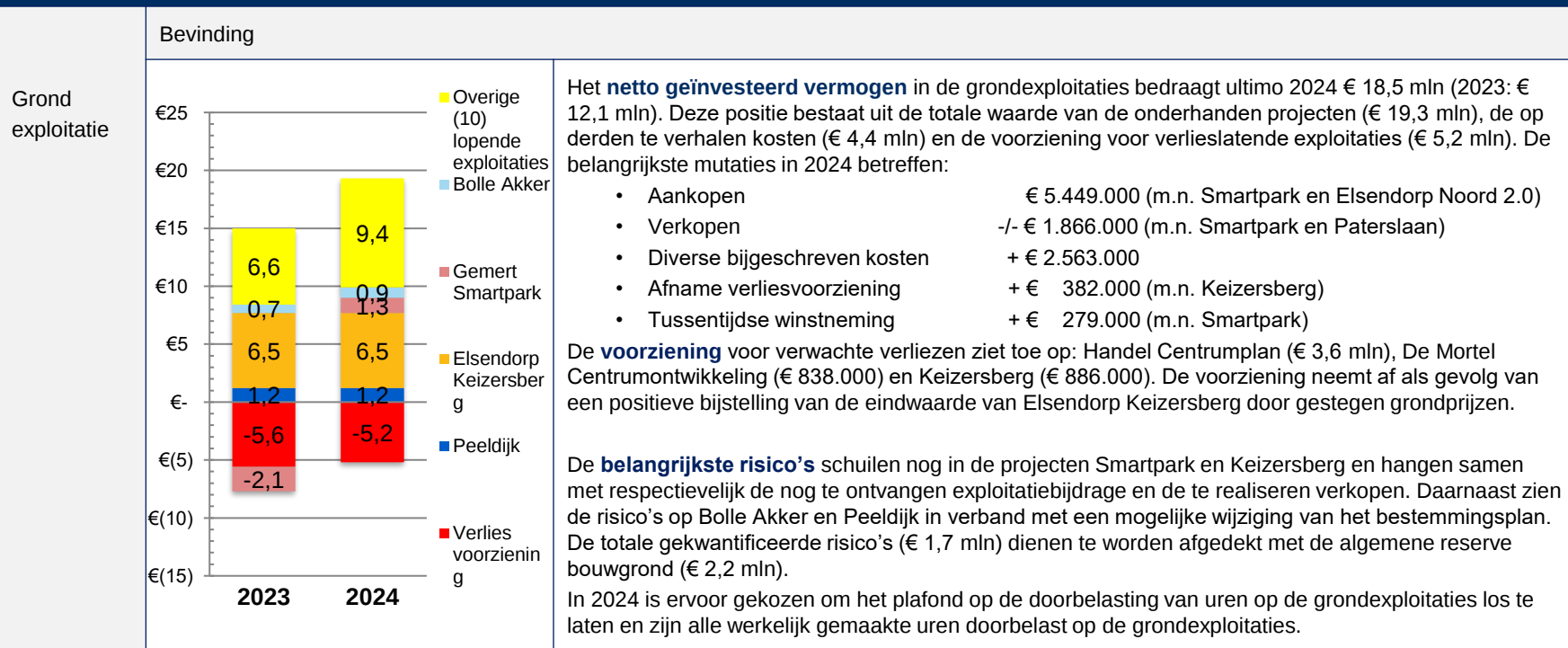
Rechtmatigheid (vervolg)

Voorwaarden criterium

Ten aanzien van dit criterium zien de risico's vooral toe op naleving van de aanbestedingswetgeving. Door de organisatie is een uitgebreide inkoopanalyse opgesteld waarbij is getoetst of is voldaan aan de aanbestedingswetgeving. Hieruit volgt een onrechtmatigheid ter grootte van € 64.000 die toeziet op de inkoop van ondersteuning bij het opstellen van de omgevingsvisie. Deze inkoop is aangegaan in 2019 en in 2024 is de opdracht verlengd. Als gevolg hiervan wordt de drempelwaarde overschreden en zijn de lasten over 2024 onrechtmatig. Het contract loopt mogelijk door in 2025 omdat het proces nog niet is afgerond. Deze onrechtmatigheid is reeds gemeld in de 1^e financiële rapportage 2024. Wij zijn het eens met de getrokken conclusies en de opgenomen toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering.

3.2 Grondexploitaties

Grondexploitaties

3.2 Grondexploitaties (vervolg)

Grondexploitaties	
	Bevinding
Gemert-Smartpark	Het totaal geïnvesteerde netto vermogen in Gemert-Smartpark bedraagt ultimo 2024 € 5,4 mln en bestaat uit investeringen in eigen grondexploitatie (€ 1,3 mln) en op derden te verhalen kosten (€ 4,1 mln). De verwachte eindwaarde bedraagt € 1,6 mln en is nagenoeg gelijk aan voorgaand jaar. Het toekomstige exploitatierisico hangt op dit project met name samen met het ontvangen van een exploitatiebijdrage door derden van € 4,1 mln. Deze exploitatiebijdrage is verschuldigd op het moment dat een omgevingsvergunning afgegeven wordt voor de gronden in het exploitatieplan. De vooruitzichten van de uitgifte van gronden en op derden te verhalen kosten zijn op basis van huidige inzichten goed.
Bolle Akker en Peeldijk	De grondexploitaties Bolle Akker fase II (Bakel) en Peeldijk (Milheeze) betreffen beiden bedrijventerreinen met een eindwaarde van respectievelijk € 59.000 en € 419.000. Qua omvang zijn deze grondexploitaties relatief klein, echter hebben ze een looptijd tot respectievelijk 2030 en 2032. Het risico zit met name op de mogelijke wijziging van het bestemmingsplan. Op het moment dat de bestemming niet wordt gewijzigd dienen de gronden te worden afgewaardeerd naar landbouwgrond. De mogelijke afwaardering bedraagt € 1,1 mln. Met dit risico is (op basis van kans maal impact) rekening gehouden in de algemene reserve bouwgrond.
Elsendorp Noord 2.0	In 2024 is de grondexploitatie Elsendorp Noord 2.0 geopend met een eindwaarde van € 675.000 en een looptijd tot 2034. De gronden zijn in het boekjaar aangekocht en ingebracht in de grondexploitatie voor € 1.168.000 in overeenstemming met het raadsbesluit en de taxatie.
Strategische Gronden	In de nota Grondbeleid 2023 is besloten tot het vormen van een reserve Strategische grondaankopen en een voorziening Strategische grondaankopen . De reserve bedraagt maximaal € 3,5 mln. Daarnaast is besloten om warme gronden niet te waarderen tegen de verkrijgingsprijs maar tegen de waarde van de huidige bestemming. Voor het verschil tussen beiden wordt een voorziening gevormd. Naast de aankoop van Elsendorp Noord zijn gronden aangekocht voor € 968.000. Deze zijn geactiveerd onder de materiële vaste activa voor € 575.000. Het verschil van € 393.000 is gedekt uit de voorziening.
VPB	Het grondbedrijf van de gemeente Gemert-Bakel kwalificeert in fiscale zin als ondernemersactiviteit en is derhalve belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Vanwege de verrekenbare verliezen uit het verleden is geen bedrag aan vennootschapsbelasting verwerkt in 2024.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud	Bevinding																																	
	De gemeente Gemert-Bakel heeft ter financiering van toekomstig onderhoud aan haar investeringen (gebouwen, wegen etc.) equalisatievoorzieningen gevormd. Een voorziening moet, in tegenstelling tot een bestemmingsreserve, volledig zijn. In het kader van onze jaarrekeningcontrole besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de diverse onderhoudsvoorzieningen. Hierbij richten wij ons met name op de volgende vragen: 1. Zijn de jaarlijkse stortingen in de voorzieningen in overeenstemming met de begroting? 2. Zijn de onttrekkingen aan de voorziening in lijn met het doel van de voorziening? 3. Ligt het eindsaldo van de voorziening in lijn met het onderhoudsplan? De standen van de diverse onderhoudsvoorzieningen ultimo 2024 ten opzichte van het plan zijn als volgt: <table> <tr> <th></th><th>Plan</th><th>Storting 2024</th><th>Stand 31-12-2024 (plan)</th><th>Stand 31-12-2024 (realiteit)</th><th>Verschil</th></tr> <tr> <td>1. Onderhoud wegen</td><td>2024-2027</td><td>€ 945.000</td><td>€ 2.819.000</td><td>€ 2.917.000</td><td>+ € 98.000</td></tr> <tr> <td>2. Onderhoud sport</td><td>2020-2024</td><td>€ 120.000</td><td>€ 628.000</td><td>€ 589.000</td><td>-/- € 39.000</td></tr> <tr> <td>3. Onderhoud gebouwen</td><td>2022-2031</td><td>€ 603.000</td><td>€ 1.138.000</td><td>€ 1.147.000</td><td>+ € 9.000</td></tr> <tr> <td>4. Vervanging riolering</td><td>2019-2025</td><td>€ 782.000</td><td>€ 7.702.000</td><td>€ 8.019.000</td><td>+ € 317.000</td></tr> </table> 1. In 2024 is de <u>financiële herijking wegbeheer 2024-2027</u> opgesteld. Hieruit blijkt dat de huidige dotatie aan de voorziening niet toereikend is om aan het toekomstig onderhoud (over de gehele looptijd) te voldoen. De jaarlijkse dotatie is derhalve met € 110.000 verhoogd naar € 945.000. Hiermee is de voorziening tot en met einde looptijd toereikend. Het uitvoeren van onderhoud aan wegen ligt al enkele jaren achter op de planning. Als gevolg hiervan worden komende jaren forse uitgaven verwacht overeenkomstig het recent opgestelde onderhoudsplan. Wij benadrukken het belang van actieve monitoring van de uitvoering van het onderhoud, rekening houdend met de beschikbare capaciteit.						Plan	Storting 2024	Stand 31-12-2024 (plan)	Stand 31-12-2024 (realiteit)	Verschil	1. Onderhoud wegen	2024-2027	€ 945.000	€ 2.819.000	€ 2.917.000	+ € 98.000	2. Onderhoud sport	2020-2024	€ 120.000	€ 628.000	€ 589.000	-/- € 39.000	3. Onderhoud gebouwen	2022-2031	€ 603.000	€ 1.138.000	€ 1.147.000	+ € 9.000	4. Vervanging riolering	2019-2025	€ 782.000	€ 7.702.000	€ 8.019.000
	Plan	Storting 2024	Stand 31-12-2024 (plan)	Stand 31-12-2024 (realiteit)	Verschil																													
1. Onderhoud wegen	2024-2027	€ 945.000	€ 2.819.000	€ 2.917.000	+ € 98.000																													
2. Onderhoud sport	2020-2024	€ 120.000	€ 628.000	€ 589.000	-/- € 39.000																													
3. Onderhoud gebouwen	2022-2031	€ 603.000	€ 1.138.000	€ 1.147.000	+ € 9.000																													
4. Vervanging riolering	2019-2025	€ 782.000	€ 7.702.000	€ 8.019.000	+ € 317.000																													

3.3 Voorzieningen groot onderhoud (vervolg)

Voorzieningen groot onderhoud

Bevinding

2. De voorziening onderhoud sport bedraagt per einde van het jaar € 589.000. Op dit moment is het onderhoudsplan verouderd. Het beheerplan heeft een looptijd t/m 2023 en is met een jaar verlengd (t/m 2024). Binnen dit plan wordt gerekend met 2% kostenindexering. Dit komt niet meer overeen met het huidige prijsniveau en de korte termijn verwachting. Mede hierdoor is in de kadernota 2026 een bedrag van € 32.000 structureel bijgeraamd. De gemeente is momenteel bezig met een actualisatie van het onderhoudsplan.

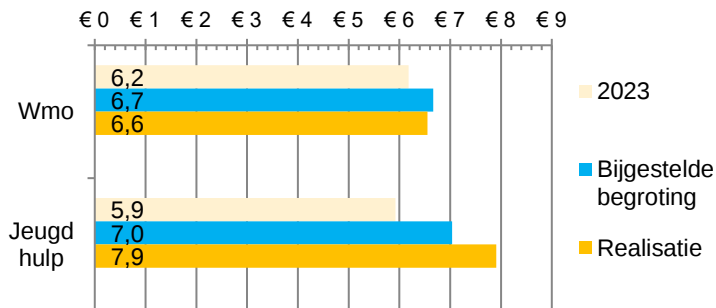
3. De voorziening onderhoud gebouwen bedraagt per einde van het jaar € 1,1 mln. Deze voorziening is gebaseerd op het onderhoudsplan welke dateert uit 2022. In 2024 is een uitvoeringsplan opgesteld voor het onderhoud aan gebouwen. Omdat enkele onderhoudsprojecten in de planning naar voren zijn gehaald zou deze voorziening niet toereikend zijn en is een extra dotatie van € 322.000 aan de onderhoudsvoorziening gedaan op basis van een raadsbesluit. Dit extra onderhoud is in 2024 uitgevoerd dan wel staat in de planning voor 2025. De gemiddelde uitgaven per jaar bedragen € 285.000 en de stand van de voorziening bedraagt € 1,1 mln. In relatie tot de totale vastgoedportefeuille geeft de voorziening op dit moment weinig ruimte.

4. De voorziening riolering dient enerzijds voor het onderhoud en anderzijds ter egalisatie van de tarieven en is daarmee geen 'zuivere' onderhoudsvoorziening. Ook hier is sprake van achterstanden in de uitvoering. Het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) dateert uit 2019 en is verlengd tot en met 2025. In 2025 zal het nieuwe 'Gemeentelijk Watertakenplan' worden opgesteld.

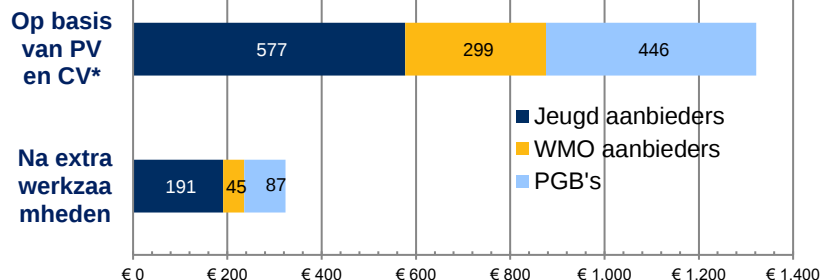
3.4 Jeugdhulp en Wmo

Financiële analyse 2024

Lasten Jeugdhulp en Wmo in € mln

Onzekerheid zorglevering in €K

PV: productieverantwoording

CV: controleverklaring

De lasten in het sociaal domein bestaan voor een belangrijk deel uit Jeugdhulp en Wmo. Op basis van de rapportage van de GR Peeltgemeenten zijn de lasten voor Jeugdhulp fors gestegen ten opzichte van voorgaand jaar, hiermee was in de bijgestelde begroting voor het grootste gedeelte al rekening gehouden. Dit heeft met name te maken met een stijging van het aantal zorgcliënten en een aantal dure casussen. Daarnaast zijn de lasten voor Wmo iets hoger dan voorgaand jaar. Ook hiermee was reeds rekening gehouden in de bijgestelde begroting.

Voor de volledigheid van de verantwoording van de lasten in de jaarrekening is de gemeente afhankelijk van de GR Peeltgemeenten (hierna GRP). De GRP heeft hiertoe in april en mei 2025 een afstemming gemaakt tussen de opgeleverde productieverantwoordingen door zorgaanbieders en de eigen zorg-administratie. Om te kunnen concluderen dat de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk is geleverd, voert de GRP aanvullende werkzaamheden uit zoals clientonderzoeken. De verantwoording door de GRP en de uitkomsten van de accountantswerkzaamheden die aldaar plaatsvinden zijn door ons geïnspecteerd. Op basis daarvan resteert er 'slechts' € 323.000 als onzekerheid.

3.5 Overige bevindingen

Overige bevindingen

Golfbaan Stippelberg	Thans bedraagt het totale geïnvesteerde vermogen van de gemeente in de Golfbaan Stippelberg circa € 12,4 mln. Dit bedrag bestaat uit middelen die in het verleden zijn geïnvesteerd in de realisatie van het complex en verstrekte langlopende geldleningen. In 2024 is de vordering op de exploitant (Beheerstichting Golfbaan Stippelberg) uit hoofde van betalingsachterstanden van € 300.000 geheel afgelost. Als gevolg hiervan is de voorziening die hierop gevormd was van € 200.000 vrijgevallen in het resultaat. In 2024 is door de gemeente een nieuwe geldlening aangegaan met een rente van 2,537%, hiermee stijgt de jaarlijkse rente voor de Golfbaan met € 160.000. In 2024 is vanaf oktober het nieuwe rentepercentage gehanteerd door de gemeente en doorberekend aan de Golfbaan. Op basis van de (concept) cijfers over 2024 is de exploitatie van de Golfbaan Stippelberg nog steeds positief (€ 207.000). Op dit moment zijn door de Beheerstichting Golfbaan Stippelberg en de gemeente Gemert-Bakel deskundigen aangewezen die zullen onderzoeken of de erfpachtovereenkomst moet worden herzien. Dit proces is in 2025 gestart. De eventuele impact van de bestaande erfpachtovereenkomst op het exploitatieresultaat van de Golfbaan Stippelberg en daarmee de waardering van de balansposities binnen de gemeente is op dit moment nog niet bekend. Wij stemmen onder de huidige omstandigheden in met de verantwoording in de jaarrekening 2024. Na overeenstemming tussen beide partijen moeten de opgenomen posities mogelijk worden herzien.
Wethouders pensioen	De gemeente is verplicht om binnen hun eigen financiën een voorziening aan te houden voor de pensioenverplichtingen van (oud) wethouders. Deze voorziening bedraagt eind 2024 € 4,3 mln en is op basis van de juiste parameters (rente, levensverwachting etc.) bepaald. De toename van per saldo € 344.000 ten opzichte van vorig jaar komt vooral door aanpassing van de rekenrente. Wij merken op dat de financiering van deze pensioenverplichtingen in de toekomst waarschijnlijk overgaat naar het ABP en dat het af te storten bedrag van de gemeente mogelijkerwijs niet overeenkomt met de huidige voorziening. De gemeente heeft hiermee reeds rekening gehouden in het weerstandsvermogen. Wij hebben geadviseerd deze ontwikkeling nauwlettend te volgen. De gemeente neemt overigens deel aan een onderzoek van het ministerie om na te gaan wat de eventuele effecten zijn.

3.5 Overige bevindingen

Overige bevindingen

Opvang vluchtelingen Oekraïne	In 2022 hebben de gemeenten in Nederland als taak gekregen om opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen en overige asielzoekers te realiseren en exploiteren. De gemeente wordt hiervoor gecompenseerd door het Rijk en dient hiervoor een verantwoording van de kosten te doen middels SiSa. Wij merken ten aanzien van deze regeling het volgende op: • De totale lasten bedragen circa € 2,0 mln en bestaan voornamelijk uit het realiseren van de opvanglocaties, verstrekken van leefgeld en overige ingekochte diensten zoals beveiliging. Wij hebben vastgesteld dat deze lasten juist zijn verantwoord in de jaarrekening. • De bekostiging door het Rijk - met name op vaste normbedragen per gerealiseerde opvangplek en aangevraagde transitiekosten – bedraagt € 4,5 mln. De gemeente heeft een voordeel van € 2,5 mln gerealiseerd binnen de jaarrekening.
Opvang vluchtelingen	Begin 2024 heeft de gemeente een tijdelijke opvanglocatie voor vluchtelingen geopend. Ten aanzien van deze opvanglocatie merken wij het volgende op: • De totale lasten bedragen circa € 370.000 en ziet met name op personeelsdiensten voor de opvanglocatie. • De gemeente heeft gekozen voor een forfaitaire vergoeding via het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA), waardoor een bijdrage per bed per nacht wordt ontvangen. De totale baten bedragen € 630.000, dit bedrag is in 2024 reeds ontvangen. • Per saldo heeft de gemeente een voordeel gerealiseerd van € 260.000.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen sprake van beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Fraude	De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt primair bij het college. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen. Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit: • Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle; • Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude en fraudesignalen met het management en college; • Het uitvoeren van een analyse op handmatige journaalposten, onder andere om ingrijpen van het bestuur in de interne beheersing te kunnen identificeren; • Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op schattingsposten, onder andere om oneigenlijke beïnvloeding door het management en college te kunnen identificeren; • Het beoordelen van rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie alsmede het uitvoeren van een bankanalyse, met als doel om fouten en fraude in de uitgaande betalingen te kunnen identificeren. Er zijn gedurende 2024 door ons geen materiële fraudegevallen geconstateerd en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft het college aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen.
Claims en juridische procedures	Er zijn geen belangrijke (dreigende en niet gewaardeerde) claims en/of juridische procedures met een mogelijke materiele impact op de cijfers per ultimo 2024.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum .
Geautomatiseerde gegevensverwerking	Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.
Duurzaamheid	Hoewel het geen wettelijke verplichting is om een duurzaamheidsverantwoording op te stellen, ligt er voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen nadrukkelijk wel een rol op het gebied van duurzaamheid. Bovendien groeit ook de vraag naar transparante verslaglegging hierover. In dit kader is in het najaar de 'Handreiking duurzaamheids-rapportage en verantwoording voor decentrale overheden' uitgebracht met richtlijnen en praktijkvoorbeelden. Wij hebben het transitievisie document en de toelichtingen in het jaarverslag bekeken. Hierbij valt het op dat er verbeterlagen te maken zijn zoals bijvoorbeeld de manier van het stellen van doelen en de manier waarop over de voortgang wordt gerapporteerd. Daarnaast is het wellicht verstandig om duurzaamheidsdoelen en voortgang in een apart duurzaamheidsverslag te verwerken. Wij denken dat structurele integratie van de duurzaamheidsdoelstellingen in de P&C cyclus (waaronder het jaarverslag) helpt bij de voorbereiding op de doelstellingen, de interne sturing en de externe verantwoording. Wij gaan hierover graag met u in gesprek.
Onafhankelijkheid	Wij zijn onafhankelijk van uw gemeente en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO)) ten aanzien van onafhankelijkheid.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang fout in €	Toelichting fout / onzekerheid
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-	0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	-	0	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	-	0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	-	0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	0	n.v.t.
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	-	0	n.v.t.
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	-	0	n.v.t.
E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	-	0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2023	-	0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2023	-	0	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2024	Zie bijlage 2		
G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _totaal 2023	Zie bijlage 2		
G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_totalen 2023	-	0	n.v.t.
G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024	-	0	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	-	0	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	-	0	n.v.t.
J55	Aanpak energiearmoede	-	0	n.v.t.
J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	-	0	n.v.t.
J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	-	0	n.v.t.
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	-	0	n.v.t.
L7B	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	-	0	n.v.t.
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-	0	n.v.t.
Strekking controleverklaring				
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):		Goedkeurend		
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:		Goedkeurend		

5. Bijlage 2 – Tabel fouten en onzekerheden TOZO

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 2	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 3	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 4	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 5	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar T	-	0	n.v.t.

5. Bijlage 2 – Tabel fouten en onzekerheden TOZO

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4A	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen_totaal 2022	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_totaal 2022	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 2_totaal 2022	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 3_totaal 2022	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 4_totaal 2022	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 5_totaal 2022	-	0	n.v.t.
G4A	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeelde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar 2022	-	0	n.v.t.
G4A	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeelde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar 2022	-	0	n.v.t.

Smart decisions. Lasting value.